

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला (रत्नागिरी जिल्हा)

(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि
भारत मौसम विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

फोन नं.: (०२३५८) २८२३८७

ई-मेल: dpl.amfu@gmail.com

अंक ३६/२०२१

दिनांक ०४/०५/२०२१

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविदया विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविदया विभाग
९४२२३७४००१

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविदया विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक २८/०४/२०२१ ते ०४/०५/२०२१)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक ०५/०५/२०२१ सकाळी ८:३० पासून ०९/०५/२०२१ सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
(स्रोत: कृषि हवामान वेधशाळा, कृषि विद्या विभाग, कृषि महाविद्यालय, दापोली)								(स्रोत: प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई)				
२८/०४	२९/०४	३०/०४	०१/०५	०२/०५	०३/०५	०४/०५		०५/०५	०६/०५	०७/०५	०८/०५	०९/०५
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	५	१	३	१	३
३३.०	३५.२	३४.०	३४.०	३६.४	३३.८	३६.०	कमाल तापमान (अं.से)	३४	३४	३४	३४	३४
२२.१	२१.६	२०.९	२२.०	२४.१	२०.२	२२.४	किमान तापमान (अं.से)	२५	२६	२७	२७	२७
निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	ढगाळ	ढगाळ	निरभ्र	निरभ्र	मेघाच्छादन (ऑक्टा)	निरभ्र	निरभ्र	ढगाळ	निरभ्र	ढगाळ
७५	९२	८१	८०	८२	७३	८२	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	७४	७८	८५	७८	८०
५५	६०	६६	४१	६७	५२	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	६५	६४	६६	६७	६६
४.२	४.६	४.९	४.७	५.०	४.४	४.५	वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	४	४	४	६	५
नै.	वा.प.	प.	नै	नै	वा.प.	शांत	वाऱ्याची दिशा	प.	नै.द.	नै.	प.	वा.
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील						पाऊस (मिमी) १/१/२०२१ पासून आजपर्यंत		पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
०.०						१६.८		४१४५.४				

हवामान सारांश /इशारा

हवामान अंदाज	प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार रत्नागिरी जिल्ह्यात दिनांक ५ ते ९ मे, २०२१ दरम्यान जिल्ह्यातील तुरळक ठिकाणी अतिशय हलक्या पाऊसाची शक्यता असून किमान तापमानात वाढ संभवते.
इशारा	दिनांक ७ ते ८ मे, २०२१ दरम्यान रत्नागिरी जिल्ह्यातील तुरळक ठिकाणी विजेच्या कडकडाट आणि मेघगर्जनेसह पाऊसाचा इशारा देण्यात आला आहे.
विस्तारित श्रेणी अंदाज	विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) कोकण विभागात दिनांक ९ ते १५ मे, २०२१ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल आणि किमान तापमान हे सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे.

हवामान अंदाजावर आधारीत कृषि सल्ला

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
सामान्य सल्ला	--	<ul style="list-style-type: none"> उष्णता वाढल्यामुळे काही कारणाने आंबा किंवा काजू बागां मध्ये वणवा लागण्याची शक्यता असते. वणव्यामध्ये सापडलेल्या आंबा, काजू बागेमधील झाडांना लगेचच पाणी देणे सुरु करणे आवश्यक असते त्यामुळे नवीन पालवी फुटेपर्यंत पाण्याचे योग्य नियोजन करावे. २५ ते ३० फुट उंच झाडांची उंची अर्ध्यापर्यंत कमी करावी तसेच इतर झाडांची उंची ८ फुटापर्यंत कमी करावी. त्यानंतर १ लिटर डांबराच्या द्रावणामध्ये ५ ग्रॅम बाविस्टीनची भुकटी मिसळून कापलेल्या फांद्यांच्या भागावर लावावे. खोडकीडीपासून संरक्षण करण्यासाठी क्लोरपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २० मि.ली. प्रती १० लिटर पाणी या प्रमाणात द्रावण तयार करून संपूर्ण झाड भिजवून घ्यावे. होरपलेल्या झाडांचे प्रखर सूर्यकिरणांपासून संरक्षण करण्यासाठी १ किलो चुना + १५० ग्रॅम मोरचूद या प्रमाणात द्रावण तयार करून झाडाला ब्रशच्या सहाय्याने लावावे.

विशेष सल्ला	--	<ul style="list-style-type: none"> • दिनांक ७ ते ८ मे २०२१ दरम्यान जिल्ह्यातील तुरळक ठिकाणी विजेच्या कडकडाट आणि मेघगर्जनेसह पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने गाई, म्हैशी इ. जनावरे झाडाखाली न बांधता सुरक्षित ठिकाणी बांधावेत तसेच पक्व पिकांची आणि तयार फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
आंबा	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • दिनांक ५ ते ९ मे २०२१ दरम्यान तुरळक ठिकाणी अतिशय हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची चौदा आणे (८० ते ८५ टक्के) पक्वतेला देठासह काढणी झेल्याच्या सहाय्याने सकाळी लवकर किंवा संध्याकाळी ४ नंतर पाऊसाचा अंदाज घेवून करावी. उष्णतेमुळे फळांचे तापमान वाढून साक्याचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता असते यासाठी फळांची काढणी तापमान कमी असताना करावी आणि लगेच सावलीमध्ये ठेवावी. • देठकुजच्या आणि फळकूज ह्या काढणी पश्चात बुरशीजन्य रोगापासून आंबा फळांचे संरक्षण करण्यासाठी फळे काढणी नंतर लगेच ५२ अं.सें. तापमानाच्या पाण्यात १० मिनिटे बुडवून काढावीत व नंतर फळे वाळविण्यासाठी हवेशीर ठिकाणी ठेवावी. त्यानंतर प्रतवारी करून फळे पिकविण्यासाठी आढीत घालावीत. वाहतूक करण्यासाठी फळांचा रंग बदलू लागल्यानंतर कोरोगोटेट फायबर बॉक्समध्ये फळे पकिंग करावीत. कच्च्या आंब्याची वाहतूक करावयाची असल्यास कोरोगोटेट फायबर बॉक्समध्ये पेंड्याचा वापर करावा तसेच आंबा फळांची वाहतूक रात्रीच्या वेळेस करावी. • आंबा फळांवर फळमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने बागेमधील गळलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत आणि आंबा फळांचे फळमाशी पासून संरक्षण करण्यासाठी विद्यापीठाने शिफारस केलेले "रक्षक फळमाशी सापळा" प्रती एकरी २ या प्रमाणात बागेमध्ये झाडांच्या उंचीप्रमाणे साधारण जमिनीपासून २ ते ३ मीटर उंचीवर राहिल अशा प्रकारे टांगावा.
खरीप भात	पूर्व मशागत	<ul style="list-style-type: none"> • खरीप भात लागवडीसाठी जमिनीची नांगरट करून जमीन उन्हात तापू द्यावी यामुळे तणांचा बंदोबस्त होण्यास मदत होईल. • खरीप भात लागवडीसाठी आपल्या आवश्यकतेनुसार भात बियाण्यांची उपलब्धता करून घ्यावी. • डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषी विद्यापीठाने हळव्या जाती रत्नागिरी-१, कर्जत-३ जाड दाण्यांसाठी, रत्नागिरी-५, रत्नागिरी-२४, फोंडाघाट-१, कर्जत-७, संकरित सहयाद्री-२ आणि सहयाद्री-४ बारीक दाण्यांसाठी, कर्जत-४ अतिशय बारीक दाण्यासाठी, निम गरव्या जाती रत्नागिरी-७, कर्जत-५ दाण्यांसाठी, रत्नागिरी-४, रत्नागिरी-६, पालघर-१, पालघर-२, कर्जत-६, कर्जत-९ तसेच सहयाद्री, सहयाद्री-३, बारीक दाण्यांसाठी आणि गरव्या जाती रत्नागिरी-२, रत्नागिरी-३, जाड दाण्यांसाठी, कर्जत-२, कर्जत-८, कर्जत-१० तसेच सहयाद्री-५ संकरित भात बारीक दाण्यांसाठी, खार जमिनीसाठी पनवेल-१, पनवेल-२ व पनवेल-३ क्षार प्रतिकारक भात जाती कोंकण विभागात खरीप लागवडीसाठी शिफारसीत केल्या आहेत.
भुईमूग	दाणे भरणे ते पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> • भुईमूगाच्या शेंगावरील शिरा स्पष्ट दिसू लागल्यास तसेच टरफलाची आतील बाजू काळसर दिसू लागल्यावर दाणे पूर्ण भरला जावून चांगला रंग आल्यावर काढणी करावी. अतिशय हलक्या पाऊसाची शक्यता असल्याने सकाळच्या वेळेस भुईमुगाचे डहाळे जमिनीत पुरेसा ओलावा असताना उपटून घेऊन शेंगा तोडून काढाव्यात व पाऊसाची शक्यता असल्याने सुरक्षित ठिकाणी वाळविण्यासाठी ठेवाव्यात.
हळद	पूर्वमशागत	<ul style="list-style-type: none"> • हळद लागवड करावयाच्या क्षेत्रामध्ये नांगरणी करावी. नांगरणीच्या वेळेस प्रती गुंठा २५० ते ४०० किलो चांगले कुजलेले शेणखत किंवा कंपोस्टखत मिसळावे. इतर पिकांचे अवशेष व धसकटे वेचून जमीन स्वच्छ करावी. हळदीची लागवड मे ते जून महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यापर्यंत केल्यास चांगले उत्पादन मिळते. हळद पिकामध्ये कंद माशीचा प्रादुर्भाव बहुतांशी वेळा दिसून येतो. यासाठी सुरुवातीपासूनच किडीचे

		<p>व्यवस्थापन केल्यास नियंत्रण करणे शक्य आहे. लागवडीपूर्वी १० ते १५ दिवस अगोदर मातीच्या छोट्या मडक्यामध्ये किंवा प्लास्टिकच्या बरणी मध्ये खराब झालेली सुकी मासळी ओलसर करून अशी बरणी शेतामध्ये ४ ते ५ ठिकाणी ठेवावीत. कंद माशीच्या माद्या या आमिषाला आकर्षित होवून तेथे अंडी घालतात. साधारणपणे ४ ते ५ दिवसांनी अशी सुकी मासळी जाळून नष्ट करावी.</p>
भाजीपाला	रोपवाटिका	<ul style="list-style-type: none"> पाण्याची उपलब्धता असल्यास खरीप हंगामासाठी वांगी, मिरची, टोमेटो आणि इतर भाजीपाला पिकाची रोपे तयार करण्याकरिता रोपवाटिकेची कामे सुरु करावीत. जमिनीची नांगरणी करून ३ मी. लांब x १ मी. रुंद x १५ से.मी. उंचीचे गादीवाफे तयार करावे. वांगी, मिरची, टोमेटो पिकांवर मर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो यासाठी रोग प्रतिकारक जातीची निवड करावी. सातत्याने मर रोग येणाऱ्या शेतामध्ये फेरपालट करावी तसेच तीन वर्षांपर्यंत वांगी कुळातील पिके एकाच शेतात लावू नयेत.
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली.</p> <p>अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषि विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषि अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा.</p>		